

Soba Shirkii-Kutaa 5.2

Description

Wantoonni Rabbii gaditti gabbaraman uumamtoota uumu hin dandaâ€™anâ€’kutaa 2

Kutaa darbe keessatti Rabbii guddaa oltaâ€™een alatti wantoonni namoonni waqaeffatan uumamtoota uumuu akka hin dandeenye ragaalee sammuuti fi ragaa kitaabatin mirkaneessine jirra. Ammas itti fufuun wantuma darbe jabeessina.

قُلْ أَرَءَيْتُمْ مَا تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَرُونِي مَاذَا خَلَقُواْ مِنَ الْأَرْضِ أَمْ لَهُمْ
شَرْكٌ فِي السَّمَاوَاتِ أَئْتُو نِي بِكِتَابٍ مِنْ قَبْلِ هَذَا أَوْ أَثْرَةٌ مِنْ عِلْمٍ إِنْ

كُنْتُمْ صَادِقِينَ

Jedhi, â€œWantoota Rabbii gaditti kadhattan argitanii? Dachii irraa wanta isaan uuman mee natti agarsiisaa. Yookiin samiwwan keessatti hirmaannaa qabuu? Dhugaa kan dubbattan yoo taatan, kana dura kitaaba [buâ€™e] yookiin beekumsa irraa haftee wayii naaf fidaa?â€ Suuratu Al-Ahqaf 46:4

Namoota Rabbiin alatti wantoota biraan waqaeffataniin akkana jedhi: Yaa namoota! Wantoota Rabbiin alatti waqaefattan sanniin itti xinxallitanii? Dachii irraa wanta uuman mee natti agarsiisaa? Galaana, gaarreen, lubbu-qabeenyi uumanii jiruu? Mee naaf himaa, wantoonni isin waqaefattan dachii irraa waa uumanii sababa kanaan issaan waqaefattanii? Ragaan issaan gabbaruu (waqaeffachuun) isiniif ni jiraa? Ragaan Gooftaa kiyya gabbaruu fi Isa tokkichoomsu, â€œInni dachii kan uumee fi hundee tokko malee kan jalqabeedha.â€ Ragaan keessan hoo maalii?

Yookiin yaa namoota! Wantoonni isin gabbaran samii torban keessatti Rabbiin waliin qooda qabuu? Sababa kanaan issaan gabbaruuun isiniif ragaa taâ€™aa? Ragaan biraan Gooftaa kiyya qofa gabbaruu, â€œInni samii uumuu keessatti kan Isa waliin qooda fudhatu (shariika) hin qabu, adda Ofii uume.â€ [1]

Wantoonni issaan gabbaran dachii irraas homaa hin uumne, samii keessattis hirmaannaa (qooda) hin qaban. Haala kanaan ragaan sammu, wantoota kanniin waqaefachuun soba akka taâ€™e mirkaneessa. Kanaafu, Rabbiin alatti wanta biraan gabbaruuun (waqaefachuun) soba, ragaa sammuutin kan hin deeggaramneedha.

Mee amma ragaa kitaabatin haa ilaallu: â€œDhugaa kan dubbattan yoo taatan, kana dura kitaaba [buâ€™e] yookiin beekumsa irraa haftee wayii naaf fidaa?â€ Kana jechuun [wanta odeessitan

keessatti dhugaa kan dubbattan yoo taatan], Qurâ€™aana dura kitaaba Rabbiin irraa buâ€™ee fi [osoo homaa hin jijjiramin ture], isa keessa oduu sobaa keessan mirkaneessu jiru yookiin Rabbiin Isaan ala uumamtoota Isaa gabbaru (waaqefachuu) akka hayyame keessa jiru fidaa. Kitaaba kana irraa keeyyata takkatti oduu keessan mirkaneessu yoo hin fidin, haftee beekumsaa Ergamtoota irraa dhaalame fidaa.[\[2\]](#)

Jechoota gabaaban hiikni hima armaan olii: Wantoota waaqefattan ilaachise wanta odeessitan keessatti dhugaa kan dubbattan yoo taatan, kitaaba gara shirkii waamu yookiin hambaa beekumsaa Ergamtoota darban irraa dhaalame fidaa.

Akkuma beekkamu, Ergamtoota irraa Ergamaa tokkorraallee ragaa kana agarsiisu fiduu hin dandaâ€™an. Kana irra, jala murree mirkaneefanna guutuun Ergamtooni hundi gara Gooftaa isaanii tokkichoomsutti waamaa turan, shirkii irraa ni dhoowwan. Kuni beekumsa keessaa wanta hundarra guddaa isaanirraa akka hambaatti hafuu fi dhaalamuudha. Ergamaan hundi ummata isaatiin akkana jechaa ture: â€œRabbiin qofa gabbaraa, Isaan ala gabbaramaan biraa isiniif hin jiru.â€

Kanaafu beeki! Shirkii isaanii keessatti falmiin warroota Rabbiin ala wanta biraa waaqeffatanii ragaa qabatamaa irratti kan hundaaâ€™e miti. Yaada sobaa, ilaalcha kufaa fi sammuu bade qofa irratti hirkatu.

Wanti falmiin isaanii sirrii akka hin taane sitti agarsiisu, haala, beekumsaa fi hojii isaanii qorachuu, haala namoota umrii isaanii guutuu wanta sobaa gabbaruun fixan ilaaludha. Addunyaatti ykn Aakhiratti isaan fayyadee?[\[3\]](#)

Rabbiin subhaanahu wa taâ€™aalaa ni jedha:

أَلَا إِنَّ لِلَّهِ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ وَمَا يَتَبَعُ
الَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ شُرَكَاءٌ إِنْ يَتَبَعُونَ
إِلَّا الظَّنَّ وَإِنْ هُمْ إِلَّا يَخْرُصُونَ

٦٦

â€œDhagayaa! Samiiwwan keessa kan jiruu fi dachii keessa kan jiru kan Rabbiiti. Warroonni Rabbii gadiitti wantoota biraa kadhatan, dhugaadhaan shariikota (wantoota Rabbiin alatti waaqeffatan) hin hordofan. Isaan zanni malee homaa hin hordofan. Isaan kijiba qofa odeessu.â€ Suuratu Yuunus 10:66 (Asitti zanniin-yaada kufaa fi beekumsa dogongoraati. Ingiliffaan: â€œassumptionâ€ jechuun hiikan.)

Namoonni Rabbiin alatti wantoota biraa waaqeffatan ragaa qabatamaa wanti waaqeffatan sirrii taâ€™uu agarsiisu hin qaban. Garuu yaada kufaa fi beekumsa dogongoraa hordofu.

Guduunfaa

â€žWantoonni Rabbii oltaâ€™aan alatti waaqeffataman dachii irraa wanta uuman hin qaban. Samii

keessattis qooda hin qaban. Kanaafu, ragaa sammutiin isaan waaqeffachuun soba.

âžQurâ€™aana dura kitaaba Rabbiin irraa buâ€™ee fi osoo hin jijjiramin ture keessatti, â€œRabbiin ala wanta biraan gabbarun (waaqeffachuun) hayyamamaadha.â€• himni jedhu gonkumaa hin jiru. Ammas, haftee beekumsaa Ergamtoota irraa dhaalame keessatti â€œRabbiin alatti wanta biraan gabbaruun (waaqefachun) ni dandaâ€™amaâ€•himni jedhu gonkumaa hin jiru.

âžKanaafu, namoonni Rabbii oltaâ€™aan alatti wanta biraan waaqeffatan ragaa shirkii isaanii ittiin mirkaneessan hin qaban. Isaan yaada sobaa, ilaalcha kufaa fi sammuu bade qofa irratti hirkatu.

âž â€œ**Isaan zanni malee homaa hin hordofan. Isaan kijiba qofa odeessu.**

Kitaabban wabii:

- [1] Tafsiir Xabarii-21/112
- [2] Maâ€™aariju tafakkuri wa daqaaâ€™iq tadabburi-13/156
- [3] Tafsiiru Saâ€™dii-919

Date Created

June 25, 2020

Author

admin